

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum 9 september 2022
Betreft Uitkomst onderzoek alleenstaande minderjarige
vreemdelingen COA-opvanglocatie Ter Apel

Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
Postbus 2518
6401 DA Heerlen
T 088 120 5000
www.igj.nl

Geachte heer Van der Burg,

Hierbij informeer ik u over het toezicht dat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJ&V) uitvoerden op 8 september 2022 in de COA-opvanglocatie Ter Apel. De inspecties onderzochten de kwaliteit van de zorg aan en de veiligheid van de daar verblijvende alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Op 16 juni 2022 stuurden de inspecties u een signaalbrief over kinderen in de asielopvang, waarin wij aangaven dat de kwaliteit van de opvang van de alleenstaande minderjarige vreemdelingen in de COA-opvanglocatie Ter Apel te kort schoot. In die brief schreven wij onder meer dat de leefbaarheid onder de maat was en dat de rechten en de veiligheid van alleenstaande minderjarige vreemdelingen niet meer kon worden gewaarborgd. Wij hebben u dringend verzocht regie te nemen op het realiseren van nieuwe opvanglocaties om deze jeugdigen versneld uit te laten stromen.¹

Tijdens het bezoek van 8 september 2022 zagen de inspecties dat dit signaal niet heeft geleid tot verbetering van de situatie. In juni 2022 zagen we dat de jeugdigen die op de COA-opvanglocatie Ter Apel verblijven risico's lopen ten aanzien van hun fysieke en emotionele veiligheid. Deze risico's zijn alleen maar toegenomen, omdat er nu nog meer jeugdigen verblijven dan in juni 2022. Ten tijde van het bezoek op donderdag 8 september van de inspecties waren er 213 jeugdigen op de COA-opvanglocatie Ter Apel, van wie 19 jeugdigen onder de 15 jaar. De jeugdigen hebben geen voogd toegewezen gekregen. Verwachting is dat het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen in het weekend van 9 september oploopt, waardoor er weer jeugdigen op stoelen in de wachtkamers van het aanmeldcentrum van de IND moeten overnachten.

¹ [Signaalbrief Kinderen in de asielopvang | Brief | Inspectie Justitie en Veiligheid \(inspectie-ijenv.nl\)](https://inspectie-ijenv.nl)

De inspecties zien dat medewerkers van COA zich maximaal inspinnen om de zorg en veiligheid van de jeugdigen die instromen en verblijven op de COA-opvanglocatie Ter Apel zo goed mogelijk te verzorgen en te borgen. Medewerkers verleggen daarbij steeds hun grenzen, waarbij de rek er na zo'n lange periode wel uit is. Als perspectief uitblijft, is de kans groot dat meer medewerkers zich ziek zullen melden.

Datum
9 september 2022

Grootste risico zien de inspecties in de veiligheid van de jeugdigen, die door het COA niet meer gewaarborgd kan worden. Er is nauwelijks zicht op de veiligheid en het welbevinden van de individuele jeugdige, omdat het aantal jeugdigen daarvoor te groot is en er veel te weinig medewerkers zijn. De COA-opvanglocatie Ter Apel is ingericht voor kortdurend verblijf (ca. 4 tot 5 dagen) van maximaal 55 jeugdigen. Het structureel en fors overschrijden van deze maximale capaciteit en periode van verblijf zorgt voor een neerwaartse spiraal in de veiligheid in de breedste zin van het woord. Medewerkers van het COA en Nidos kunnen op deze locatie de veiligheid en het welbevinden van de alleenstaande minderjarige vreemdelingen niet waarborgen. Dat hebben wij tijdens ons bezoek niet alleen gehoord maar ook zelf gezien.

Ook maken de inspecties zich ernstig zorgen over de alleenstaande minderjarige vreemdelingen onder de 15 jaar die op deze locatie verblijven. Deze kwetsbare groep jeugdigen zou moeten worden opgevangen in een kleinschalige voorziening waar voortdurende en passende begeleiding aanwezig is.

Door het grote aantal jeugdigen dat samenleeft ontstaan er ook gezondheidsrisico's wegens een gebrek aan hygiëne. De inspecties zagen dat de units, waar per unit zes tot acht jeugdigen verblijven, vies zijn. Dat geldt voor zowel de keuken en sanitaire voorzieningen als de eigen slaapkamers van de jeugdigen. De jeugdigen zijn zelf verantwoordelijk voor de schoonmaak van deze units, maar zijn hier overduidelijk niet toe in staat. Mogelijk wegens het ontbreken van uitleg en ondersteuning. Deze waarnemingen sluiten aan bij de eerdere bevindingen van de IGJ op 26 augustus 2022, waarbij werd gekeken naar de hygiëne op de gehele opvang van vreemdelingen in Ter Apel.²

In het belang van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van alleenstaande minderjarige vreemdelingen vragen de inspecties u opnieuw regie te nemen in het realiseren van structureel meer doorstroom- en opvanglocaties voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. De risico's die deze jeugdigen momenteel lopen in de COA-opvanglocatie Ter Apel vanwege de capaciteitsproblematiek maken naar het oordeel van de inspecties dat direct ingrijpen noodzakelijk is.³

² [Inspectie slaat alarm over situatie in Ter Apel | Nieuwsbericht | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd \(igi.nl\)](#)

³ *Krachtens artikel 22 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) zal aan elk kind dat de vluchtelingenstatus heeft of wenst te verkrijgen, speciale bescherming worden geboden. Daarnaast hebben alleenstaande minderjarige vreemdelingen in navolging van het IVRK het recht op leven en ontwikkeling. Door de afwezigheid van de eigen ouders of andere gezagsdragers is de Nederlandse overheid verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van alleenstaande minderjarige vreemdelingen die in Nederland verblijven.*

Voor de tussenliggende korte periode maakten de inspecties met het COA en Nidos de volgende afspraken, die op zeer korte termijn worden gerealiseerd:

Datum
9 september 2022

- Het COA zet extra beveiligingsmaatregelen in om de veiligheidsrisico's, voor zover mogelijk, te beperken;
- Het COA neemt maatregelen die bijdragen aan de verbetering van de hygiëne;
- Het COA zorgt voor passende voeding voor jeugdigen voor wie de standaard maaltijden niet toereikend of geschikt zijn;
- Nidos zorgt voor meer beschikbaarheid van voogden op de locatie. Deze voogden nemen een proactieve houding aan richting de jeugdigen;
- Nidos zorgt voor een passende plek voor de alleenstaande minderjarige vreemdelingen onder de 15 jaar.

Het realiseren van deze afspraken mag niet tot meer werkdruk bij de huidige werknemers van het COA en Nidos leiden.

De inspecties zullen, gezien de urgentie van de situatie, op korte termijn opnieuw een bezoek brengen aan de COA-opvanglocatie Ter Apel om de stand van zaken in beeld te brengen.

Desgewenst zijn wij uiteraard bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Mede namens de Inspectie Justitie en Veiligheid

Drs. A.J.M. van der Putten
Hoofdinspecteur Jeugd en Maatschappelijke zorg
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd